

trajos, espadenyes, olives, cordes, dolços... La llarga filera de mestresses que porten a vendre els ous i l'aviram; els ceguets que canten a la cantonada; el «fakir» que endevina el futur i no sap mai res del present ni del passat; les insubstituïbles parades d'avellanes torrades, d'herbes medicinals i pegats per als ulls de poll. Comerciants de gra que amb unes paperines de llavors transaccionen per valor de mils i mils pessetes...

Tot plegat es barreja formant una massa compacta i heterogènia amb un colorit d'una bellesa singular. Hi ha gent de totes menes: rics, pobres, menestrals, obrers, joves i vells, que s'uneixen en un sol bloc equilibrat per l'ardidesa i l'optimisme dels uns, en compensació a la decrepitud i deixoniment dels altres.

S'omplen a vessar les terrasses dels bars i cafès; les pianoles, les gramofones i la ràdio rivalitzen en potència eixordadora, que de tard en tard és discutida per un bram d'ase que acaba d'arrodonir el quadro.

A les cruïlles, el trànsit es fa poc menys que impossible i l'urbà sua d'angúnia, intentant posar un ordre que faciliti l'acompliment de les rutes contradicòries, cosa que l'obliga a cada moment a posar en perill la pròpia existència, sempre a les resultes de la falsa maniobra d'un conductor novell.

Del «Mercat dels promesos», quants records s'en guarden! Passaran uns anys i aquell dia insignificant per a tants, esdevindrà inesborrable en la memòria d'altres. Fou en aquesta ocasió que el fadri esguardava l'esvelta fadrineteta de rostre sa i colrat pel sol; s'agradaren i aquelles mirades intel·ligents i esperançadores esclataren més tard en el llaç indissoluble que per molts anys els havia de proporcionar la felicitat i el benestar.

Als volts de migdia els parers coincideixen en que no sols d'il·lusions viu l'home, i els menjadors de les fondes són envaïts, fent-se precis establir torns per poder atendre a tothom. L'arròs, més que plat del dia, és el virtualment obligat a totes les taules, i sovint les discussions giren a l'entorn de comparances en sabor amb el dels anys anteriors.

A les dues de la tarda, quan les darreres queixalades satisfan per complet el païdor, l'estrident i metàl·lic cornetí deixa sentir la seva veu que sobressurt dels seus companys d'orquestra. Es l'hora del «ball de pagesos» tradicionalíssim número final que aplega el jovent xiroi a les sales de ball. Els músics fan impossibles en el seu comès, puix és l'hora dels contractes. Les comissions de festeigs de la rodalia escolten i paren orelles, jutgen la vàlua, fan preu i els lloguen per la festa major. Es brinca i es balla fins el darrer vals.

I amb la íntima satisfacció d'unes hores aprofitades, es formen les colles per al retorn a les llars respectives, endolcit el cor pel goig d'un jorn agradable.

Poc a poc, la gentada s'esparrama vers uns i altres indrets. La seva presència s'ha anat fent fonèdissa i sols per unes hores hem gaudit de la irregularitat de la seva estada a la ciutat.

Novament les botzines dels automòbils es deixen sentir i el dringar del picarols s'allunya, mentre la ciutat en festa somriu amb el profit tret d'aquell gros aldarull.

R. BARBANY I POUS

El «Palillero»

Clixé Guàrdia